

WIELKOPOLSKI KURATOR OŚWIATY

ul. Kościuszki 93
61-716 Poznań

WNP.552.5.75.2017

Poznań, 2 października 2017 r.

Pani

Dorota Wójcik

Prezeska Zarządu

Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin

Dotyczy: pisma z dnia 21 sierpnia 2017 r.

Odpowiadając na pismo z dnia 21 sierpnia 2017 r. (data wpływu do Kuratorium Oświaty w Poznaniu 24 sierpnia 2017 r.), Wielkopolski Kurator Oświaty po ponownym przeanalizowaniu akt kontroli w odniesieniu do pytań sformułowanych przez Państwa wyjaśnia, co następuje.

Wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Poznaniu przeprowadzili 2 czerwca br. w Szkole Podstawowej w Kamionkach kontrolę doraźną na temat przestrzegania praw uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach, w tym prawa do opieki (nr kontroli: WNP.5533.66.2017). Przedmiot kontroli został określony zgodnie z art. 33 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, z późn. zm.), tzn. adekwatnie do zakresu działalności szkoły objętego nadzorem pedagogicznym kuratora oświaty.

Odnosząc się do zapisu przywołanego w pkt 1 przedmiotowego pisma: *Dyrektor szkoły zorganizował rekolekcje wielkopostne w porozumieniu z Proboszczem Parafii rzymskokatolickiej należy uznać, że przytoczony zapis jest stwierdzeniem wizytatorów nieadekwatnym do stanu faktycznego. Rekolekcje, które odbyły się w Szkole Podstawowej w Kamionkach w dniach 20-22 marca 2017 r. zostały zorganizowane stosownie do obowiązującego wówczas przepisu § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.)*

przez proboszcza parafii rzymskokatolickiej pw. św. Matki Teresy z Kalkuty w Kamionkach, księdza Jakuba Lechniaka w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Podstawą udziału ucznia Szkoły Podstawowej w Kamionkach w zajęciach religii jest życzenie, wyrażone w formie pisemnego oświadczenia, złożone przez rodziców zgodnie z § 1 ust. 2 cytowanego rozporządzenia. Dyrektor szkoły posiada pełną dokumentację w tym zakresie.

W trakcie kontroli dyrektor oświadczył, że jesienią 2016 roku został poinformowany o terminie rekolekcji przez proboszcza parafii rzymskokatolickiej pw. św. Matki Teresy z Kalkuty w Kamionkach, zgodnie z zapisem § 10 ust. 2 powołanego rozporządzenia.

Obowiązujące przepisy prawa wskazują, że organizacja rekolekcji stanowi przedmiot ustaleń między ich organizatorem a szkołą. Jak wskazano wyżej, proboszcz miejscowej parafii (organizator rekolekcji), ustalił szczegółowe zasady organizacji rekolekcji z dyrektorem szkoły.

Dyrektor szkoły, ustalając organizację pracy szkoły, w tym planując rekolekcje, jest zobowiązany zapewnić pełną realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego z poszczególnych zajęć edukacyjnych. Jednocześnie w przepisach szczegółowych brak regulacji, które wskazywałyby konieczność zorganizowania dla uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach zajęć dydaktycznych zgodnie z planem lekcji.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że uczniowie Szkoły Podstawowej w Kamionkach biorący udział w rekolekcjach uzyskali częściowe zwolnienie z zajęć szkolnych (czas przeznaczony na nauki rekolekcyjne). Należy zauważyć, że w świetle przepisów cytowanego rozporządzenia szkoła ma obowiązek zapewnić uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii lub etyki, opiekę lub inne zajęcia wychowawcze, co reguluje § 3 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Zgodnie z przywołanym przepisem prawa, dla uczniów, którzy nie uczestniczyli w rekolekcjach wielkopostnych w Szkole Podstawowej w Kamionkach, pozostających w tym czasie na terenie szkoły, dyrektor zorganizował opiekę lub zajęcia wychowawcze. W pozostałym czasie uczniowie uczestniczyli w zajęciach zgodnie z tygodniowym rozkładem zajęć, w tym w zajęciach wychowania fizycznego.

Należy zauważyć, że ustawodawca zmienił zapis rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach-odnoszący się do szczegółowych zasad dotyczących organizacji rekolekcji. Cytowany przez Państwa przepis: *Szczegółowe zasady dotyczące organizacji są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą* został zmieniony z dniem 1 września br. – za słowem *organizacji* dodano słowo *rekolekcji*, rozstrzygając kwestię dotyczącą podejmowanych

działań dyrektora w tym obszarze. Zgodnie z obowiązującym brzmieniem przepisu § 10 ust. 5 cytowanego rozporządzenia: *Szczegółowe zasady dotyczące organizacji rekolekcji, jak również inny termin rekolekcji, są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą*, dyrektor zastosował i wprowadził omówione wyżej rozwiązania.

Odnosząc się do rozwiązań w zakresie opieki nad uczniami w czasie rekolekcji przyjętych w Szkole Podstawowej w Kamionkach należy zwrócić uwagę, iż zapis § 10 ust. 1 cytowanego rozporządzenia: *Pieczę nad uczniami w tym czasie zapewniają katecheci* został wykreślony przez ustawodawcę (obowiązywał do 31 sierpnia br.). Jednocześnie w § 3 ust. 3 wskazano, że *Szkoła jest obowiązana do zapewnienia w czasie trwania lekcji religii lub etyki opiekę lub zajęcia wychowawcze uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii lub etyki w szkole.*

Obowiązujące obecnie przepisy w tym zakresie zostały poszerzone o zapis: (...) *W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej* (§ 10 ust. 1 rozporządzenia zmieniającego z dnia 7 czerwca 2017 r. – Dz. U. z 2017 r. poz. 1147). Obowiązek zapewnienia opieki uczniom przez szkołę w czasie rekolekcji potwierdza informacja zamieszczona na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z którą: *szkoła nie jest zwolniona z wypełniania funkcji wychowawczej i opiekuńczej w stosunku do uczniów uczestniczących w rekolekcjach. Tym samym jest odpowiedzialna za bezpieczeństwo wszystkich uczniów. Dotyczy to zarówno uczniów odbywających rekolekcje, jak i tych, którzy w tym czasie uczestniczą na jej terenie w zajęciach opiekuńczych i wychowawczych* (<https://men.gov.pl/ministerstwo/informacje/zasady-dotyczace-organizowania-rekolekcji-dla-uczniow-szkol-publicznych.html>).

Biorąc powyższe pod uwagę, dyrektor odpowiedzialny za zapewnienie bezpieczeństwa uczniów, w ramach swoich kompetencji (§ 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69 z późn. zm.), mógł prosić nauczycieli o sprawowanie opieki nad uczniami uczestniczącymi w rekolekcjach, respektując jednocześnie ich prawo do wolności sumienia i wyznania. Należy zwrócić uwagę, że nauczyciele będący pracownikami szkoły nie uzyskują 3 dni zwolnienia z pracy na okres rekolekcji, lecz nadal wypełniają swoje obowiązki i zadania.

Informuję, że do Wielkopolskiego Kuratora Oświaty nie wpłynęły skargi lub zażalenia nauczycieli Szkoły Podstawowej w Kamionkach na zaproponowane przez dyrektora rozwiązania w zakresie przydzielonych im zadań w okresie rekolekcji.

Odnosnie pytania dotyczacego podstawy prawnej umieszczenia ogloszenia proboszcza miejscowej parafii na stronie internetowej szkoły informuję, że komunikat księdza J. Lechniaka został zamieszczony na ww. stronie za wiedzą i zgodą dyrektora, tak jak wszystkie inne informacje kierowane do społeczności szkolnej. Komunikaty zamieszczane na szkolnych witrynach kierowane są do uczniów zainteresowanych proponowanymi wydarzeniami.

Z poważaniem

Z up. Wielkopolskiego Kuratora Oświaty

Zbigniew Talaga
Wicekurator Oświaty